

Dobrze znany Czytelnikom IRK-MC prof. dr hab. K. Obodyński przedstawia komunikat o odbytym w Sapporo kolejnym Kongresie organizacji AIESEP. Jest to jednocześnie artykuł recenzujący imprezę naukową i refleksja o dialogu międzykulturowym.

KAZIMIERZ OBODYŃSKI

Wydział Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Rzeszowski (Polska)

Światowy Kongres AIESEP 2008 w Sapporo / AIESEP 2008 World Congress in Sapporo

Submission: 7.03.2008, acceptance: 13.03.2008

Słowa kluczowe: wychowanie fizyczne, sport, sztuki walki, AIESEP, dialog kulturowy

Fot. 1. Autor (z prawej) z prof. UR Wojciechem J. Cynarskim przed centrum kongresowym / **Photo 1.** The author and Prof. Dr Wojciech J. Cynarski at the congress centre

Jak to już zostało w wyjaśnione w tomie 7. IRK-MC [Cynarski 2007], AIESEP jest skrótem od francuskiej nazwy: *Association Internationale des Ecoles Supérieures d'Education Physique*, czyli jest skrótem nazwy Międzynarodowego Stowarzyszenia Szkół Wyższych Wychowania Fizycznego¹. Jest to organizacja pozarządowa, która zrzesza zarówno instytucje, jak i członków indywidualnych. Została założona w Lizbonie w roku 1962. Od tego czasu miały miejsce liczne konferencje i spotkania członków AIESEP w wielu krajach świata. W ostatnich latach w cyklu dwuletnim organizowane są światowe kongresy tej organizacji. Poprzedni kongres AIESEP odbył się w Jyväskylä (Finlandia) w lipcu 2006 roku. W następnym roku było tylko spotkanie zarządu i seminarium z zakresu wychowania fizycznego w Loughborough (Wielka Brytania).

Kolejny Światowy Kongres AIESEP 2008 odbył się w dniach 21–24.01.2008 roku właśnie w Sapporo (Hokkaido, Japonia). Organizatorami w imieniu AIESEP były dwie instytucje: University of Tsukuba (Japonia) i The University of Queensland (Australia). Głównym organiza-

¹ Od października 2005 roku Wydział Wychowania Fizycznego UR jest członkiem instytucjonalnym AIESEP. Imieniem reprezentantem jest dr hab. prof. UR Wojciech J. Cynarski. Z kolei od roku 2008 członkiem instytucjonalnym tej światowej organizacji jest także Europejska Akademia na rzecz Euroregionu Karpackiego (*European Academy for Carpathian Euroregion, EACE*), którą w AIESEP reprezentuje prof. dr hab. Kazimierz Obodyński.

torem tego wydarzenia była prof. Doune Macdonald z Uniwersytetu Queensland, członek komitetów organizacyjnego i naukowego Kongresu. Wysiłki pani Macdonald i zespołu z wymienionych uniwersytetów oraz miejscowego Hokkaido University w Sapporo wspierała aktualna prezydent AIESEP, prof. Pilvikki Heikinaro-Johansson z Jyväskylä.

Tematem Kongresu były „Badania, polityka i praktyka pedagogiki sportu: międzynarodowa perspektywa w wychowaniu fizycznym i treningu sportowym”. Hasło tego Kongresu to: „Północ spotyka Południe, Wschód spotyka Zachód”, co wiązało się z główną ideą tego naukowego spotkania – przenikania kultur w dziedzinach sportu i wychowania fizycznego.

Przebieg obrad

Uczestnicy zostali zakwaterowani w centrum kongresowym Châteraisé Gateaux Kingdom Hotel, gdzie odbywał się też cały Kongres. Program pierwszego dnia przewidywał zajęcia warsztatowe – alternatywnie, do wyboru – nt. roli teorii społecznej w aktywności fizycznej i badaniach wychowania fizycznego; gry w „gymnic ball”; TGFU (*Teaching Games for Understanding*) i edukacji olimpijskiej. Poprowadzili je, odpowiednio, prof. **Jan Wright**, **Kiyono Hasegawa**, **Richard Light** i **Hisashi Sanada**.

22 stycznia podczas oficjalnej ceremonii otwarcia uczestników powitali prezydent AIESEP prof. **Pilvikki Heikinaro-Johansson** (Jyväskylä) i prof. **Kazuhiko Shimizu** (Tsukuba). Pierwszy wykład kluczowy wygłosił dr **Jean Côté** z Kanady, który mówił o wpływie sportu i aktywności fizycznej dzieci na ich rozwój. Sesje tego dnia poświęcone były: 1) badaniom wychowania fizycznego i kształcenia nauczycieli wychowania fizycznego; 2) rozwojowi zawodowemu trenerów i nauczycieli wychowania fizycznego; 3) procesowi treningowemu; 4) wychowaniu fizycznemu dla zdrowia; 5) wychowaniu fizycznemu jako kulturze; 6) moralności i etyce.

Wyszczególnioną tu sekcję 5. poprowadziła **Lisa Hunter**, a kolejne referaty przedstawili: **Rui Gomez** (Portugalia), **W.J. Cynarski** (UR), **Anna-Maria Nurmi** (Finlandia), wspomniany wyżej R. Light (Australia) oraz **Wonjung Kim** (Korea Południowa). W sesji tej, blisko związanej z nadrzędną ideą Kongresu, **R. Gomes** (Hiszpania) przedstawił interesujące studium dotyczące wychowania fizycznego w dzisiejszej kulturze ciała. W.J. Cynarski zaprezentował wyniki badań przeprowadzonych wraz z **K. Obodyńskim** (UR) i **K. Witkowskim** (AWF Wrocław) pt. „Percepcja sztuk walki w południowej Polsce: aspekt wartości edukacyjnych” (fot. 2). Z kolei dr Light porównał doświadczenia i motywacje dzieci trenujących pływanie z klubów francuskich i australijskich. Miała także miejsce interesująca dyskusja (fot. 3).

W popołudniowych sesjach równoległych kontynuowano te same tematy. Tego dnia przewidziano jeszcze wykład prof. **Hala A. Lawsona** (USA), dotyczący przekraczania i zmiany granic, oraz rozwoju innowacji w poprawianiu wyników.

Fot. 2. Podczas prezentacji referatowej / **Photo 2.** During the oral presentation

Drugiego dnia wygłoszony został najciekawszy bodajże (metodologicznie i merytorycznie) wykład kluczowy pt. „Wychowanie fizyczne jako kultura: jak badania treści mogą uchwycić kulturowe cechy tego zintegrowanego procesu”. Jego autorka – prof. **Chantal Amade-Escot** (Uniwersytet Paula Sabatiera z Tuluzy, Francja) – przedstawiła wyniki swoich badań pedagogicznych i ultidyscyplinarnych. Co ciekawe, jako przykład badań kulturowych w dziedzinie wychowania fizycznego, zacytowała w swym wykładzie pracę W.J. Cynarskiego i K. Obodyńskiego: *Funkcja edukacyjna studiów budō* [Cynarski, Obodyński 2007a, b].

Tego dnia odbyły się dwie kolejne tury obrad w równoległych sekcjach. W jednej z sekcji wyniki badań Zakładu Socjologii, dotyczących socjalizacji, motywacji i barier polskich trenerów kadry wybranych dyscyplin sportu, przedstawił **Michał Lenartowicz** (AWF Warszawa). Sesję poprowadził prof. **Etsushi Hasegawa**.

24 stycznia wykład kluczowy zaprezentował prof. **Takeo Takahashi**. Poświęcił go efektywności programu studiów wychowania fizycznego w Japonii i przygotowaniom do jego modyfikacji. Następne obrady w sekcjach trwały już tylko do godziny 11.30. Wtedy właśnie odbył się panel z udziałem referentów plenarnych i refleksje podsumowujące tegoroczny Kongres. Główni organizatorzy dokonali też zamknięcia konferencyjnych obrad.

Dialog poza obradami

To tutaj w Sapporo wykładowcą na Uniwersytecie Cesarskim był kiedyś prof. dr **Inazō Nitobe** (1862–1933), wzorcowy *homo creator nobilis*, pochodzący z japońskiej szlachty socjolog, człowiek dialogu a także przyjaciel Polski i Polaków [por.: Nitobe 1993; Cynarski 2004]. Dzisiaj miejscowa uczelnia akademicka nosi nazwę: Uniwersytet Hokkaido.

Oczywiście, oprócz Uniwersytetu, miejsc godnych zwiedzenia było więcej. Sapporo to nie tylko stolica regionu (2 mln mieszkańców) i prowincji, to stolica sportów zimowych Japonii; styczeń był mroźny i śnieżny. Niektórzy z uczestników, zwłaszcza Australijczycy, zostali więc po Kongresie dla swych narciarskich pasji.

Podczas uroczystego bankietu uczestnicy podziwiali koncert bębnów i występ miejscowego zespołu tanecznego. Tradycyjni „perkusiści” wykonywali swe akcje pałkami w pozycjach identycznych, jak *zenkutsu dachi* w karate i z odpowiednim *kime* (koncentracja, spięcie – fot. 4, 5).

Fot. 4. Mistrz bębniarski – solo na głównym bębnie / Photo 4. Master of drums – solo with a main drum

Fot. 5. Przy bębnach w *zenkutsu dachi* / Photo 5. At drums in *zenkutsu dachi*

Fot. 6–9. Dynamiczny pokaz tańca / **Photo 6–9.** Dynamic dance demonstration

Z kolei pokaz tańca powodował nieodparte skojarzenia z mitologiczną tradycją Kraju Wschodzącego Słońca – z występującymi w legendach oraz w popularnych tu kreskówkach (*manga, anime*) czarodziejkach (fot. 6–8) i wojownikach nocy *ninja* (fot. 9).

Oczywiście nie obyło się bez degustacji chińskiej i japońskiej bądź też ogólnie daleko-wschodniej sztuki kulinarnej. „Smakowanie turystyczne” [Cynarski, Obodyński 2006a, b] jest szczególnie ważnym elementem, który należy uwzględnić w kulturowej, turystycznej percepcji. Szeroki wybór potraw podczas uroczystego bankietu (fot. 10) mógł usatysfakcjonować najbardziej wybrednych smakoszy. Aby poprawić trawienie, to po codziennych obradach można było korzystać z gorącego SPA (w starojapońskiej, tradycyjnej wersji) i basenu kąpielowego. Należało to do zespołu kulturowych doświadczeń będących przywilejem uczestników opisywanej imprezy.

Fot. 10. Degustacja
kulinariów / **Photo 10.**
Tasting of gastronomy
products

Niewątpliwie tego rodzaju Kongres jest okazją do poznania ciekawych ludzi, zawarcia znajomości lub nawet przyjaźni. Z mistrzem ping-ponga i trenerem kadry USA w tenisie stołowym doktorem Zengiem (profesor City University of New York) prof. Cynarski umówił się nawet na mały mecz. **Howard Zeng** okazał się także specjalistą od *taiji quan*. Z kolei występujący w tej samej sesji dr **Richard Light** z Australii okazał się byłym czempionem tego kraju i kontynentu w zawodowym kick-boksingu, sensejem karate (5 dan karate, 1 dan *iaidō*) i osobą biegle władającą językiem japońskim. Obydwaj wymienieni naukowcy przyjęli zaproszenie do Rady Naukowej IRK-MC oraz do Komisji Badań Naukowych Stowarzyszenia Idōkan Polska. Ponadto dr **Eric Margnes** (trener *jūdō*, 4 dan) z Uniwersytetu Pau et des Pays de l'Adour poprosił o zastosowane przez W.J. Cynarskiego [2006, s. 389–393] narzędzie badawcze, by zrealizować podobne badania we Francji. On także przyjął zaproszenie do Komisji Badań Naukowych SIP, podejmując naukową współpracę. Udział w Kongresie AIESEP okazał się więc bowiem wyjazdem zarówno bogatym poznawczo z perspektywy kulturowej (turystyka kongresowa, kulturowa [Cynarski, Obodyński 2005]), jak i cennym dla naukowej współpracy. Poszerza się grono skupionych wokół IRK-MC badaczy „dróg sztuk walki”, tego wyjątkowego fenomenu kulturowego [por.: Cieszkowski, Sieber 2006].

I jeszcze jedna dygresja natury ogólnej. Przeloty na trasie Rzeszów–Warszawa–Frankfurt nad Menem–Nagoya–Sapporo i z powrotem umożliwiły dokonanie pewnych wrywkowych obserwacji antropologiczno-kulturowych. Japonia jest wyspiarskim i górzystym krajem zasadniczo pozbawionym naturalnych surowców, żyznych ziem itp., natomiast nękanym przez trzęsienia ziemi i fale *tsunami*. O jej sukcesie zdecydowała zatem wyjątkowa pracowitość społeczeństwa i dyscyplina, odziedziczone po kulturze samurajów normatywy powinności i obowiązku [por.: Nitobe 1993; Derenicz 1977; Rubach-Kuczevska 1985]. Egzotycznym dla nas, Polaków, widokiem była grupa młodzieży szkolnej oczekująca na jednym z terminali w odpowiednim ustawieniu, w eleganckich identycznych mundurkach, na wejście do samolotu (fot. 11).

Fot. 11. Japońska klasa w podróży, port lotniczy Nagoya – styczeń 2008 / **Photo 11.** Japanese class on the way, Nagoya airport, January 2008

Podsumowanie Kongresu

Miały miejsce trzy wykłady kluczowe, pięć równoległych sesji referatowych i dwie posterowe, warsztaty oraz dodatkowe sympozja, na których zaprezentowano łącznie ponad 200 prac. Tematyka poszczególnych sekcji była zróżnicowana. Obradowano o związkach wychowania fizycznego z wychowaniem zdrowotnym, o psychologii i pedagogice sportu, na temat aspektów społeczno-kulturowych, o przygotowaniu nauczycieli i programach szkolnego wychowania fizycznego, a także o etyce i wartościach. Poziom naukowy, dzięki wstępnej selekcji zgłaszanych

materiałów, był ogólnie wysoki. Impreza była cenna jako spotkanie badaczy, naukowców, humanistów (pedagogów, także socjologów) i nauczycieli wychowania fizycznego, okazja do wymiany doświadczeń, wiedzy i nowych idei.

Wśród ponad 350 uczestników z sześciu kontynentów Polskę reprezentowali: dr Michał Le-nartowicz (AWF Warszawa, członek zarządu AIESEP) i dwuosobowa reprezentacja UR – prof. W.J. Cynarski oraz autor niniejszego tekstu.

Podczas kongresu członkowie zarządu AIESEP odbyli zebrania robocze. Ustalono, że kolejne kongresy tej organizacji odbędą się w roku 2009 w Pensacoli (Floryda, USA) i 2010 w La Corunie (Hiszpania).

Zdjęcia wykonali Kazimierz Obodyński i Howard Zeng, styczeń 2008 /

Photos taken by Kazimierz Obodyński and Howard Zeng, January 2008

BIBLIOGRAFIA

1. Cieszkowski S., Sieber L. (2006), *Far Eastern Martial Arts in the Perspective of Culture Sciences*, "International Journal of Eastern Sports & Physical Education", Suwon University (South Korea), vol. 4, no. 1, pp. 217–226.
2. Cynarski W.J. (2004), *Teoria i praktyka dalekowschodnich sztuk walki w perspektywie europejskiej*, UR, Rzeszów.
3. Cynarski W.J. (2006), *Recepcja i internalizacja etosu dalekowschodnich sztuk walki przez osoby ćwiczące*, UR, Rzeszów.
4. Cynarski W.J. (2007), *Światowe forum teorii wychowania fizycznego AIESEP 2006*, „Idō – Ruch dla Kultury / Movement for Culture”, t. 7, s. 230–232.
5. Cynarski W.J., Obodyński K. (2005), *Drogi sztuk walki. Turystyczny aspekt relacji kulturowych między Zachodem a Dalekim Wschodem* [w:] Z. Krawczyk, E. Lewandowska-Tarasiuk, J.W. Sienkiewicz [red.], *Turystyka jako dialog kultur*, WSE, Warszawa, s. 197–215.
6. Cynarski W.J., Obodyński K. (2006a), *Tourist tasting as a form of cultural perception* [in:] J. Kosiewicz [ed.], *Movement Recreation for All*, Economical and Technical College, BK, Legionowo, pp. 291–297. ISBN 83-89829-21-5
7. Cynarski W.J., Obodyński K. (2006b), *Smakowanie turystyczne jako forma kulturowej percepcji* [w:] J. Kosiewicz, K. Obodyński [red.], *Turystyka i rekreacja. Wymiary teoretyczne i praktyczne*, UR, Rzeszów, s. 418–422.
8. Cynarski W.J., Obodyński K. (2007a), *Educational function of budo studies* [in:] J. Kosiewicz [ed.], *Social and Cultural Aspects of Sport*, AWF, Warszawa, pp. 108–113.
9. Cynarski W.J., Obodyński K. (2007b), *Funkcja edukacyjna studiów budo* [w:] J. Kosiewicz [red.], *Spoleczne i kulturowe wartości sportu*, AWF, Warszawa, s. 105–110.
10. Derenicz M. (1977), *Japonia Nippon*, Wiedza Powszechna, Warszawa.
11. Nitobe I. (1993), *Bushido – dusza Japonii*, Keiko Publishers, Warszawa [I polskie wyd. – Lwów 1904].
12. Rubach-Kuczevska J. (1985), *Życie po japońsku*, Iskry, Warszawa.

Key words: physical education, sport, martial arts, AIESEP, cultural dialogue

SUMMARY

The author presents a report on AIESEP Congress in Sapporo. It is also an article reviewing a scientific event reflection of the cross-cultural dialogue. The report summarizes the agenda, cultural reflections and final assumptions. It also includes photographs.

The Congress was highly evaluated as a scientific event. According to its motto *The North meets the South, the East meets the West* the event enabled a meeting and dialogue.

It was emphasized that Wojciech J. Cynarski's humanistic theory of martial arts is finding more and more acclaim as well as is the development of cultural research conducted by the scientists associated with the issue of Ido-Movement for Culture of the Idokan Poland Association at the Physical Education Faculty of Rzeszów University.

The discussion involved relations of the physical culture with health education, psychology and pedagogy of sport, socio-cultural aspects, preparing teachers and school programmes, ethics and values. The scientific level, due to the preliminary selection, was generally high.